

PALAESTRA LATINA

SUMMARIUM

Mirifica Portenta	(MARCOS)
De «cursu» in orationibus liturgicis	(ALVAREZ)
Behemicae poeseos specimen	(PALATA)
Otium Divos...	(LASERNA)
De Orthographia latina	(JIMÉNEZ)
Molae Subterraneae	(VIATOR)
De Boëthianis Metris	(MARTINEZ)
Claretiana	(SURREBAS)
Per Orbem	(JIMÉNEZ)
Bibliographia	(HERRERA)
Homeri Odyssea	(I, 1-112)

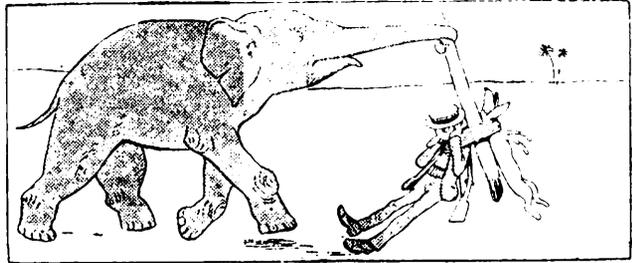
Ordinarii et Superiorum permissu

in Latinum
translata a R.
P. Ludovico
MARCOS
C. M. F.
Villae Rosarii
in Argentina
litt. Lat.
Professore.

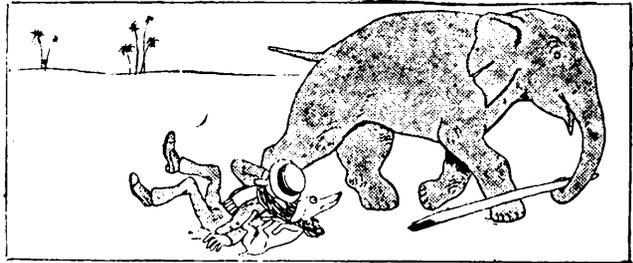
LXVII

Jaque animam agebant
vinculis arctius ad collum
constrictis periculoso ele-
phantis ludo.

LXVIII

Tandem elapso ex funibus
ligno vitam et libertatem
fortunatius ambo adipis-
cuntur.

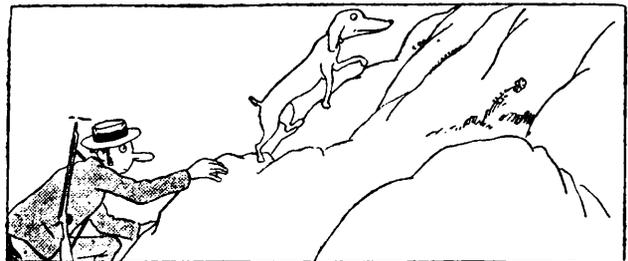
LIX

Alternis gaudiis videres ca-
nem et hominem bacchan-
tes ubi primum facile se
laqueis explicarunt.

LXX

Porrecta camporum aequo-
ra linquere statuerunt, as-
pera montium tutiora cen-
sentes.

Typographia — F. Camps Calmet. — Teleph. 54. — Tarregae in Prov. Ilerdensi.

La Fiesta Santificada

Lauria, 5 (Apartado, 1042) Barcelona

La hojita de propaganda religiosa más popular en toda España. Se reparte en muchas parroquias los domingos y fiestas del año.

Misioneros Mártires. — Historia de dos Niños. — Angel de la Juventud. — El Niño y la Niña piadosa. — Misa y Vísperas. — Espíritu del Beato P. Claret. — Bloks Claretianos. — Maná del Cristiano.

GRAFICAS CLARET
Lauria, 5 (Apartado 1042) Barcelona

FABRICA DE MEDALLAS
CRUCES :: DISTINTIVOS
INSIGNIAS :: ETC.

AUSIÓ

PROVENZA, 376
BARCELONA

FOTOGRAFADOS
M. SOLANO

Aribau, 9, interior - Teléfono, 30255

BARCELONA

ENCUADERNACION
EDITORIAL
Y PARTICULAR

J. NAVARRO

MATILDE, 7
TELEFONO, 78193
BARCELONA (G.)

REVISTAS

Editadas por PP. Misioneros del Corazón de María
Buen Suceso, 22 - MADRID

Ilustración del Clero (mensual)
El Iris de Paz (quincenal)
El Misionero (mensual)
Tesoro Sacro Musical (mensual)

www.culturaclasica.com

COCULSA
P. de Rosales, 48 - MADRID

Camino Recto. — Mi Jesús. — Mi Angelito. — Misal Diario. — Colegial o Seminarista Instruido. — Devocionario Anoniano. — Kempis Eucarístico. — Horas del Corazón. — Visitas al Santísimo. — Tesoro de Indulgencias. Manual de Liturgia Sagrada. — Titulos y Grandezas de María. — Tratado de Arqueología y Bellas Artes.

Textos Palaestra

Preparados por PP. Misioneros del C. de Masía

Pídanse a la Administración:

Lauria, 5 (Apartado, 1042) - BARCELONA

Hist. Sacrae Compendium
para el primer Curso latín . . . 4 ptas.

Epitome Historiae Graecae
para el 2.º curso . . . 5 ptas.

Ciceronis Epistulae Selectae
para el tercer curso
sólo texto latino . . . 1 pta.
con notas y vocabulario . . . 3 ptas.

Ciceronis Pro Archia Poeta
para el 4.º Curso de latín
sólo texto latino . . . 1 pta.
con notas y vocabulario . . . 3 ptas.

Ciceronis in Catilinam
para el 4.º curso
solo texto latino . . . 1 pta.
con notas y vocabulario . . . 3 ptas.

Vergili Aeneidos liber II
para el 5.º curso
sólo texto latino . . . 2 ptas.
con notas y vocabulario . . . 4 ptas.

Prudentii Carmina Selecta
para el 6.º y 7.º curso . . . 6 ptas.

1.º Curso de Lengua Latina
adaptado al Cuestiona-
rio Oficial 3 ptas

2.º Curso de Lengua Latina
adaptado al Cuestiona-
rio Oficial 5 ptas.

Horatiana

Colección de Estudios
Horacianos. 6 ptas.

Palaestra Latina*

Agotadas las colecciones completas,
sólo podemos servir varios
años sueltos.
Cada año retrasado . . . 12 ptas.

REPETITORIUM

en tela (papel superior) 15 ptas.
en cartóné 12 ptas.

De este hermoso libro de prácticas de latín, más que cuanto nosotros pudiéramos decir, lo declara elocuentemente la siguiente carta que el Excmo. y Rdm. Sr. Dr. D. Miguel de los Santos Díaz de Gómara, Obispo de Cartagena y A. A. de Barcelona, ha tenido a bien dirigir a su autor.

El Obispo de Cartagena, Administrador Apostólico de Barcelona
9 de Diciembre de 1941

Rdo. P. José M.ª Jiménez Delgado, C. M. F.
Ciudad

Muy estimado en el Señor; He recibido el ejemplar de su REPETITORIUM, que con su grata del 5 ha tenido Vd. la bondad de remitirme.

Le felicito cordialísimamente por esta nueva Obra, a la que efusivamente bendigo y para la que anhelo vivamente el mayor éxito. Con la graduación de sus temas, con lo atractivo de su contenido, con las ilustraciones del texto y demás facilidades que ofrece su Libro, ciertamente ha de ayudar a cuantos se sirvan de él en la pronta adquisición de la lengua del Lacio, cuyo aprendizaje cuesta a veces por no tener a mano guías tan adecuadas como este REPETITORIUM, cuyo empleo tanto facilitará su labor a los alumnos de latín. — Una vez más demuestra V. con esta obra cuánto se preocupan los Hijos del Inmaculado Corazón de María en seguir las huellas del Bto. P. Claret, que no solamente fué tan excelso Misionero, sino fomentador constante de las ciencias eclesiásticas, como lo es su Congregación, cuidando ante todo de divulgar el conocimiento de la lengua oficial de la Iglesia, que es a la vez la llave de oro de la antigua sabiduría.

Con todo afecto a V. R. saluda, felicita y bendice

† EL OBISPO, A. A.

Cum emetis, PALAESTRAM, LATINAM nuntiantibus referetis

PALAESTRA LATINA

SEU DE LATINITATE COMMENTARIUS ALTERNIS MENSIBUS EDENDUS

Pretium subnotationis annuae, solutione antelata, est 20 pesetaram in Hispania et Lusitania, 22 pes. in America et Philippinis Insulis, et 22 pes. in reliquis civitatibus - Pretium mittatur oportet ad Administratorem, Lauria, 5 - Barcinone - Apart. 1042

De «cursu» in orationibus liturgicis ¹

Orationum liturgicarum nomine veniunt tres illae partes Missae quae sub his titulis indicantur in Missali Romano: *Oratio*, nempe, *Secreta* et *Postcommunio*.

Harum orationum cursum vocamus rhythmum ipsarum, in fine praesertim membrorum, quo, *Ciceronem* prosecuti, et alii scriptores latini usi sunt, hac tamen differentia, scilicet, ut veteres scriptores rhythmum quaerent in armonica syllabarum longarum et brevium combinatione; ecclesiastici vero auctores, tonicum accentum mallent ut normam.

Quattuor species praesertim fuerunt in usu:

Cursus planus, in quo 2.ª et 5.ª syllaba a fine accentu gaudent,

Schema: — — / — — / —

Exemplum: mentibus nóstris infúnde.

Cursus tardus, in quo 3.ª et 6.ª notantur.

Schema: — / — — / — —

Exemplum: incarnatiónem cognóvimus.

Cursus velox, 2.^{am} et 7.^{am} signat.

Schema: / — — — — / —

Exemplum: glóriam perducámur.

Cursus dissondaicus, tandem, qui 2.^{am} et 6.^{am} ornat.

Schema: — / — — — / —

Exemplum: uno páne satiásti.

His notionibus praelibatis, quasdam orationes analysi subjiciamus, ut integrum ipsarum cursum liceat perspicere.

1 Breves «cursus» notiones tradunt communiter liturgistae. Cfr. ex. gr.: R. AIGRAIN, *Liturgia*, Paris, Bloud et Gay, 1930, p. 348, L. EISENHOFER, *Grundriss der katholischen Liturgik*, Freiburg, Herder, 1926, p. 47. Ampliorem monographiam composuit Angelus DI SANTI S. J., *Il «cursus» nella storia letteraria e nella liturgia*, Roma, Desclée, 1903. De «cursu» in aliis documentis disseruit Franciscus DI CAPUA, *Il ritmo prosaico nelle lettere dei Papi e nei documenti della Cancelleria Romana*, Roma, Lateranum, 1939.

En *orationem* certe vulgatissimam:

Deus, qui nobis sub *sacraménto mirábili* (3, 6 = c. tardus)
passionis tuae *memóriam reliquisti*, (2, 7 = c. velox)
tribue quaesumus: (3, 6 = c. tardus)
ita nos Corporis et *Sanguinis, tui*, (2, 5 = c. planus)
sacra mysteria venerari, (2, 7 = c. velox)
ut Redemptionis tuae *fructum in nobis* (2, 5 = c. planus)
júgiter sentiámus. (2, 7 = c. velox)

Haec *Secreta* brevissima quidem est, sed pulcherrima;

Haec nos *oblátio, Déus* (2, 5 = c. planus)
mundet, *quaesumus et renovet* (3, 7 = c. liber)
gubérnet et protégat (3, 6 = c. tardus)

E *Postcommunionibus* illam seligo qua saepissime utimur, nempe:

Gratiam tuam, *quaesumus, Dómine*, (3, 6 = c. tardus)
mentibus nóstris infúnde: (2, 5 = c. planus)
ut qui, *Angelo nuntiánte*, (2, 7 = c. velox)
Christi Filii tui *incarnatióem cognóvimus* (3, 6 = c. tardus)
per *Passionem éjus et Crúcem* (2, 5 = c. planus)
ad resurrectionis *glóriam perducámur*. (2, 7 = c. velox)

In tribus adductis exemplis optima videtur cursus distributio, ut non idem iteretur sed alternis vicibus cum aliis commutetur.

Saeculo VII ineunte, cursum reliquerunt scriptores, quem saeculo XI exeunte iterum in honore habuerunt usque ad saeculum XV.

Nunc etiam in saeculo XX in novissimis quae approbantur orationibus, cursus maximi habetur, uti videre facile potest lector curiosus in oratione Missae de Christo summo atque aeterno Sacerdote, quam ad exercitium proponere juvat:

«Deus, qui ad majestatis tuae gloriam et generis humani salutem, Unigenitum tuum summum atque aeternum constituisti Sacerdotem: praesta; ut quos ministros et mysteriorum suorum dispensatores elegit, in accepto ministerio adimplendo fideles inveniantur».

JOSEPHUS ALVAREZ, C. M. F.

Albani, e Collegio Claretiano, VIII kalendas Decembres an. 1941.

Bohemicæ poeseos specimēn¹

Kalus: Varia hominum negotia

*Grandia gesta probat mortalis vita nec ullum
exiguum, modo sit utile, temnit opus.
Est, qui depulso nomen sibi vindicet hoste,
ast vaccas mulget hic, coquit ille dapes
huic custoditur grex prati gramina carpens,
illius regitur machina mota manu,
hic pisces, captat scarabaeos alter in agris:
est sua laus operae cuilibet, est et honor.*

Vertit Fr. PALATA, Moravus.

Otium Divos...²

*Bonanxa implora al cielo
en el abierto Egeo sorprendido
el nauta: negro velo
la luna ha oscurecido
y los guiadores astros escondido.*

*Paḡ imploran los Tracios
belicosos y el Parto saetero.
Ni purpura o topacios
ni el oro lisonjero
pagan, oh Grosfo, bien tan placentero!*

*Pues nunca por riqueza
ni lictores será tranquilizada
mente infeliz, ni cesa
en lujosa morada
de girar revolando angustia airada.*

*Brille solo el salero,
del padre herencia, en mesa reducida;
nunca afecto rastrero
o temor sueño impida.
Tal, en modesto haber, sabrosa vida.*

*¿Porqué en vida tan breve
tal frenesi? Qué, es lucro o heroismo
lo que a emigrar nos mueve?
Condenado a ostracismo,
¿quién hubo se expatriara de sí mismo?*

Bogotae in Columbia.

*Entra en barcos blindados,
ni da tregua a jinetes de legiones,
más rauda que venados
y Euro sobre turbiones,
inquietud que levantan las pasiones.*

*Contenta del ahora
la mente, del mañana no haya cura;
sonrisa alentadora
mitigue la amargura:
pues no hay nada colmado de ventura.*

*Fué por muerte temprana
llevado el gran Aquiles y acabado
Titón por edad cana.
Quizá me otorgue el hado
el tiempo a tu vivir arrebatado.*

*Siciliana vacada
con cien hatos te cerca bramadora;
la yegua amaestrada
a estadio vencedora,
a ti relincha. El traje te colora*

*la púrpura africana.
Díome el fiel hado sementera breve
y el desdeñar por vana
la malévola plebe
y de helénica musa un soplo leve.*

Vertit GULIELMUS LASERNA C. M. F.

1 Cfr. Pal. Lat. n.º 66, pag. 26. — 2 Hor. II, 16.

De Orthographia latina

II

Orthographia practica

Si ergo linguae latinae ratio scribendi tam varia fuit vertentibus saeculis, ut ex historicis annotationibus apparet, nos, qui ad praxim firmas et stabiles formas requirimus, quasnam selegemus? Classicas, nonne? Sed classica orthographia non semper eadem fuit. Caesar differt ab Augusto, hic vero aliter scribit ac Quintilianus.

Lucianus Mueller, ¹ ut jam prius innuebamus, hoc principium ad praxim statuit:

«*In lingua latina sequendus est mos scribendi, qui obtinuit apud cultissimum quemque Romanorum saeculo eo, quod fuit inter Augusti mortem et Trajani (ab a. p. Chr. n. 14 ad 117), proximum illud aureae litterarum latinarum aetati.*»

Cur ergo, objicies, ea orthographia non utamur quae ipsimet aetati aureae stricte respondeat, si, cum de grammatica sermo est, classicis locutionibus primatum tribuimus?

Lucianus Mueller nullam ad rem explicationem affert. Haec tamen nobis proponenda videtur. Aetate aurea linguae latinae nondum scriptio firma et definita erat. Variabat enim in multis.

Jam vero ea orthographia non est imponenda quae vigorem et firmitatem nondum obtinuerit, sed ea quae vere erronea non est, quaeque post longam consuetudinem praevaluit. Quod re vera non nisi sub aureae aetatis occasum evenit.

Atque id, nonne et in vernaculis linguis contigit? Nam orthographia, quae nunc scriptorum favore gaudet, maxime differt a ratione scribendi, quae apud classicos auctores, hispanos ex. gr., vigit. Quod ergo nunc in hodiernis linguis rectum censetur, quidni etiam in lingua latina?

Sed proprius ad rem accedamus atque

- A) principia orthographiae practicae statuenda curemus,
- B) indicem orthographicum summarie proponamus.

A) **Principia orthographiae practicae**

Regulae generales orthographiae latinae eadem fere sunt ac regulae quae in romanis linguis videntur, ideoque non est quod de singulis agamus. Tamen sunt regulae quae ob specialem in lingua latina difficultatem vel ob vitiatam consuetudinem praeteriri nequeunt. Hujusmodi regulae seu principia sese referunt:

- a) ad litteras initiales majusculas,

¹ Orthographiae et Pros. Latinae Summarium p. 5

- b) ad syllabarum divisionem,
- c) ad composita vocabula,
- d) ad casus speciales.

a) *Litterae initiales majusculae*

Litteras majusculis signis scribes

1) Initio cujuscumque scripti, necnon et post propositionem completam initio sententiarum seu periodorum.

2) In propriis nominibus aliisque quae ut propria adhibeantur; ita ex. gr.: *Ecclesia* (= fidelium Congregatio), *Scriptura* (=sacra videlicet), *Urbs* (= civitas Roma).

3) In appellativis nominibus quae Deum, Sanctos, egregias personas designant: *Omnipotens*, *Verbum*, *Virgo*, *Summus Pontifex*, *Venusinus*, *Mantuanus*.

At adjectiva proprie talia. etsi a propriis nominibus proveniant, non majusculis, ut plerique docent, sed initialibus minusculis scribes. Praxis contraria a vitiosa codicum capitalium transcriptione procedit; sed nunc humaniores viri nullam cum vernaculis linguis differentiam statuunt. Scribes, igitur: *vir celtiberis*, *romana virtus*, *fides punica*, *litterae sacrae*, *dies dominica*.

b) *De syllabarum divisione*

Syllabae in medio vocabulo hac ratione disjunguntur:

1) Cum una tantum consona inter vocales invenitur posteriori referenda est, ut usus fert in vernaculis linguis: *fa-ce-re*, *di-li-ge-re*, *a-mo-ri*, *cae-lum*.

2) Cum duplex consona est inter vocales, prima jungitur priori, altera posteriori: *aes-tas*, *ip-se*, *pos-terior*.

3) Cum vero tres consonae vocalem sequuntur, ultima cum posteriori vocali, priores cum superiore sociabitis: *sanc-tus*, *contemp-tus*.

Tamen hoc prae oculis habeas:

a) Cum e duabus vel tribus consonantibus ultima liquida est, tunc in syllabarum divisione, liquida et praecedens consona simul posteriori vocali adhaerent: *pro-prius*, *ae-grotare*, *cas-tra*.

Igitur regula satis trita in occurso duarum vel trium consonantium, tot sequenti syllabae referendae, quot initio vocabuli latini inveniri possint, non nisi a saec. V inducta, ideoque ab hodiernis scriptoribus jure rejecta. Scribes, ergo: *plaus-trum*, *dig-nus*.¹

β) Composita vero vocabula, juxta elementa quibus constant, recte divides: *con-stituere*, *con-scribere*, *pro-spicio*, *red-eo*.

At si pars prior compositi subobscura sit aut non integra, sequente vocali, ad regulas simplicium verborum distingues, v. gr.: *ani-madverto*, *po-test*, *ve-neo*. Idem dicendum de verbis *quo-niam*, *e-tiam*, et similibus, quia *i* in his in vocalem transit.

¹ Cfr. Leges in Scriptis Pontificii Institutii Biblici servandae. Romae 1913. p. 11.

c) *Composita vocabula*

In verborum compositione, duplex distingui solet orthographia, etymologica videlicet et euphonica. ¹ Prior, in codicibus et veteribus inscriptionibus usitatissima, per simplicem «*juxtapositionem*» procedit; posterior, vertentibus saeculis vulgatissima, ad «*assimilationis*» regulas aptatur. ²

Jam vero quaestio practica orta est utra praehabenda sit. Ex utraque parte sententiae. Etymologica enim et antiquior et magis perspicua, at durior et posterioribus saeculis rarior, quanquam non desint viri peritissimi qui eam iterum inducere curent. Euphonica vero et legibus phoneticae latinae magis concors, quarum amantissimi fuerunt tum graeci tum romani, et per longum tempus ubique fere terrarum trita et pervulgata.

Igitur cum utraque legitima sit, non est quod angamur animo. Sit in rebus dubiis libertas.

Quod tamen nihil obstat quominus mihi, ubi duplex constat scriptura, ea maxime placeat quae commendatur soni suavitate. Etenim, cum certum sit «*Romani saepe non eodem modo pronuntiasse atque scripsisse*,³ —quod maxime in praepositionibus seu praefixis apparet—, cumque vim quandam adhuc retineat illud Quintiliani: «*in scribendum quidque judico quomodo sonat*»,⁴ nescio cur ab euphonica orthographia quae optimo jure praevaluit recedendum.

Ergo in ordine orthographico noli mirari, lector humanissime, si malumus in proponendo regulas praesertim ad composita verba conscribenda, euphonicae potius orthographiae consulere. ⁵

d) *Regulae speciales*

Regulas quae sequuntur CILIVS. JOVAEVS, PALAESTRAE nostrae institutor et fautor, sociis et scriptoribus in «*Candidato Latino*»,⁶ unde eas exscripsi, eisdem fere verbis proponebat.

¹ Euphonicam dicimus potius quam phoneticam, quia phonetica orthographica proprie ea est quae signis specialibus utitur sonis uniuscujusque litterarum respondentibus. Ad rem verba CILII. Brugmann: «*Les signes graphiques traditionnels des peuples indo-européens, auxquels on doit se reporter pour étudier l'évolution phonétique en ce qui concerne le passé des langues, ne sont jamais que des représentations incomplètes de la parole vivante. Les symboles graphiques répondent en gros à la prononciation du temps où il on été introduits; mais la prononciation change avec le temps et les symboles graphiques ne changent ordinairement pas d'une façon qui réponde à cette évolution: ou bien ces symboles restent simplement en usage, ou bien, si l'on ti:nt compte dans l'écriture des changements de la langue, cela ne se fait le plus souvent que quelques temps après qu'ils se sont produit... — C'est pour cela que l'on a si souvent une orthographe dite historique à la place de l'orthographe phonétique.*» (Brugmann, *Abregé de grammaire comparée des langues indo-européens*, trad. franç. de Bloch, Cuny, Ernout. Paris, 1905; pag. 43.)

² Cujus rei exempla habes in verbis graecis et romanis, v. gr.: ἐμβάλλω (ἐν-βάλλω) συρρέω (συν-ρέω), ἰμρυνο, irruo (in-ruo), caeruleum (pro caeluleum), Gracchus (pro Gracchus), meridies (pro medidies).

³ MUELLER, op. c. De assimilatione praepositionum pag. 22.

⁴ QUINT. Inst. Or. I, 8. 30-31.

⁵ Veteres grammatici euphonicam orthographiam maluerunt cfr. KEIL. Grammatici latini vol. VII de Orthographia, passim, sed speciatim pag. 151, 162, cct.

⁶ Cand. Lat. n. 11, pag. 4.

1) Ante litteras labiales *b, m, p, f*, cum *i* ad *u* fluctuabit, *i* nobis perpetuo erit, ergo *optimus, libido*, minime vero *optumus, lubido, cet.*

2) Plurales in *es* tertiae declinationis in nullis vocibus per *is* sufficiemus: *tres vidi naves*, nequaquam *tris vidi navis*.

3) Concurrentibus in eodem vocabulo *u + u* vel *v + u*, non scribemus earum alteram *o*, ut plerumque tempore Reipublicae accidit.

4) Concurrentibus item duobus *ii* vel *ji*, *nisi* in vocativis nominum in *jus* et *ius* praecedenti vocali, nullam earum litteram expungemus in caeteris casibus, quanquam haec fuerit mos a classicis servata.¹

5) Quoad diphthongos probatissimos sequemur auctores.

6) Litteras graecas *y, th, ch, ph, z* non nisi in vocabulis vere graecis admitemus.

7) Servabimus litteras *j* et *v*, quae sonum expriment consonantium *i* et *u*, duplicem apud veteres communiter repraesentantes sonum, vocalem scilicet et consonam. Sed de hac re fuse lateque dicemus postquam de orthographicis notis breviter egerimus.

a) De orthographicis notis

In lingua latina iis fere orthographicis notis et simili ratione utemur quibus in vernacula lingua, sed expressum tantum in fine signum interrogationis et admirationis.²

Quoad interpungendi notas nimii ne simus in eis adhibendis, ne structura periodi latinae evertatur et membra resecentur. Verba igitur Muellerii meminisse juvabit:³

«Itaque non ponendum comma ad separandum a verbo finito accusativum cum infinitivo vel ablativum absolutum, neque opus est sensus relativos, ubi participii periphrasis eis continetur et omissum est pronomen demonstrativum, includi commatis. Scribendum igitur *frustra negas crimen esse verum. Re cognita Caesar* (sive *Caesar re cognita*) *in Galliam perrexit*. Praeterea potest scribi: *eum omnes qui norunt amant. Sedulitas autem stulte quem diligit arguet*. Praeterea ante *id quod*, si eo respicitur totum enuntiatum, ponendum comma, non post *id*: *Timoleon, id quod difficillimum putatur, multo patientius tulit secundam quam adversam fortunam*».

J. M.ª JIMÉNEZ, C. M. F.

¹ Ad Propertium et Ovidium usque in *genetivis substantivorum* in *iuset jus* exeuntium unum *i* et scribebant et pronuntiabant, ut *Tuli, consili*. Postea scribere coeperunt *Tulii, consilii*. — Similiter veteres scribebant *Pompei, Bais, Majis* in nom. dat. et ablat. plur. verborum in *ajus* et *ejus* exeuntium.

² Licet tamen ad calcem recensere notas speciales quae a graecis et latinis grammaticis versibus apponi consueverunt, ex. gr.:

— *obelus*, ut versus improbi aut incongrui notarentur.

• *asteriscus*, illis locis appositus ubi sensus deesset.

∩ *antisigma*, ad eos versus quorum ordo permutandus erat.

∩ *obelus cum puncto*, ad ea de quibus dubitabatur tolli deberent necne.

> *diple*, ad separanda verba; > — *diple obelismene* ad separandas periodos in comediis et tragoediis.

— < *obelus cum aversa*, quotiens strophae antistrophos inferuntur.

↑ *ancora superior*, ad aliquod praecipue dictum.

↓ *ancora inferior*, ad inconvenientius quid enuntiatum. Cfr. Keil, Grammatici Latini VII, pag. 533-536.

³ MUELLER, op. cit. p. 14.

MOLAE SUBTERRANAE¹

SATURNIUS. — (*secum loquitur*) Omnia perire, omnia! Exanimor ira et terrore. Probus, Probus iste nefas-tissimus meus est daemon malignus neque quiescit dum me contrivit, Clamores, probra, execrationes militum adhuc in auribus meis tinniunt. Singulis temporum momen-tis in unguibus illarum catervarum a daemone obsessarum me esse pu-tabam. Juro, fore ut, nisi furiae in-ferorum me deseruerint...

METRANUS. — (*blandiloquus*) Attende, Saturni! Conservabo has margaritas pretiosas, ne tibi amittantur... Omnesne sunt sinceræ?

SATURNIUS. — Quid mea, cum sim ho-mo miserrimus, adhuc interest hos thesauros possidere!...

METRANUS. — Oh! (*amplexus osculatur arculam*).

SATURNIUS. — Recens ac terribile consi-lium exurgit ex animo meo.. Fuge-re non possum, minime... Accipe... accipe has gemmas et margaritas, at hac condicione...

METRANUS. — Qualis est?

SATURNIUS. — Pretium sunt pro vita Caecilii.

METRANUS. — Sit ita!

SATURNIUS. — Ubi, ubi eum reperiam?

METRANUS. — Ibi! (*dextra demonstrat eo, ubi est Caecilius*).

SATURNIUS. — (*pugnum ad caelum tollit*) Vobis, dii inferi, devoveo sangui-nem ejus ac mortis cruciatu! (*irru-it ad illum locum*).

SCAENA SEPTIMA

Saturnius, Metranus, Narses

(*consistit gladium tenens ad introitum*)

NARSES. — Sic non proceditur. (*ira et admiratione incitatus paululum rece-dit Saturnius*)

METRANUS. — Quis tibi, proditor, dedit hoc telum?

NARSES. — Justitia divina.

SATURNIUS. — Querite, furor et ira, vo-bis liberum exitum!

METRANUS. — Ad me! Ad me, servi! (*sig-num tubae et clamores e longinquo re-sonantes*) Despero! Pistrinum a mili-tibus occupatum tenetur.

SCAENA OCTAVA

Valens, Caecilius, Metranus,

Saturnius, Narses

(*Saturnius et Metranus se contulerunt ad dexteram partem frontis scaenicae. Sa-turnius insolenti vultu intuetur ad latus versus, unde milites veniunt. Metranus oculis ad terram versis, arculam amplexus tenet. Valens festinat intrare cum militibus, qui consistunt in parte scaenae extrema et progreditur in partem scaenae mediam. Narses manibus adhuc tenens gladium si-nistra impedit Caecilium, ne progrediatu-r ulterius; in hoc statu uterque manet, dum Saturnius et Metranus sunt in manibus mi-litum*).

VALENS. — Omnia, nefasti, habentur re-perta. Olympius et Ascanius in nos-tra sunt potestate et aliis quoque argumentis accusaris, Saturni, sce-lerum ac criminum! Cumulis ossium humanorum in tui templi cameris absconditis, corpore infantis recen-ter mactati labris inauratis in foro nunc expositis omnibus civibus es, monstrum immane execrationi! (*duo milites progressi excipiunt in se medios Saturnium et Metranum, quo-rum bracchia tenentur ab eis*). Num hae sunt victimae, quae tuo Jovi complaceant?

SATURNIUS. — Ritus sunt Imperii. Impo-siti mihi erant secundum deorum

¹ Cfr. Pal. Lat. n. 69, pag. 101.

voluntatem. (*ad milites*). Me dimitte!

VALENS. — Dimittent te traditum carnifici (*ad Metranum*) Sed et tu, venerator diabole, qui negotiatus es sanguinibus hominum, cruciatibus necis experieris, quantis angoribus catervas miserorum vexaveris: molae adstrictus ac devinctus, flagellis verberatus atque calamitate oppressus vitam residuam deges morte ipsa luctuosorem! Milites! (*Illi duo milites ducunt Saturnium et Metranum ad extremam scaenae partem et aperiunt viam Probo, quem advenisse animadvertunt. Scaena satis velociter vergit ad finem*).

PROBUS. — (*post scaenae parietes*) Caecili, Caecili!

CAECILIUS. — (*accurrit patri*) Mi pater! Pater mi! (*Priore voce Probi audita Valens se recipit dextro versus, Narses gladio ad terram directo stans manet. Probus et Caecilius conveniunt in scaenam mediam et alter alterum amplectitur. Morula. Duo milites abducunt Saturnium et Metranum*).

PROBUS. — Tu, Caecili! (*se liberans ex amplexu*).

CAECILIUS. — Quantos cruciatus, mi pater, inter has molas subterraneas!

NARSES. — (*accedit ad Probum et genua flectit*) O mi domine optime!

CAECILIUS. — (*dextra monstrat Narsen*) Me defendit.

PROBUS. — (*superatus variis animi affectibus imponit dextram super caput Narsis*). Narses!

VALENS. — (*accedit propius*) Mi avuncule!

CAECILIUS. — (*demonstrat Valentem*) Me servavit.

PROBUS. — (*dextram porrigens et extendens comprehensam tenet manum Valentis*) Gratias ago beatus. Quantam felicitatem hoc temporis momento! Recepti filium; religio christiana triumphat; in perpetuum abrogatus atque abolitus manebit taeterrimus cultus idolorum! Exoritur atque effulget recentis temporis splendor. Honos tibi, Deus, et gloria!

(*Aulae m premitur*).

FINIS ¹

A. EREM. VIATOR, S. D. V.

De Boëthianis Metris

Omnium latinorum poetarum qui majori metrorum varietate in suis operibus usus est fortassis sit Boëthius. Pleraque metra ab auctore «*Consolationis*» adhibita formam classicam artis metricae latinae retinent, sed quaedam alia ita classicis poetis fuere prorsus ignota, ut potius corruptiones quam variationes aut diversae species versuum classicae metricae dici possent. Hoc verum esse, in animum nostrum inducemus, si, ad examen metra boëthiana revocantes, comparationem inter formam versuum classicorum et metrorum boëthianorum statuamus.

1.) Loquamur in primis de *versu asclepiadeo*. Hujusmodi versus hoc est classicum schema juxta metricae latinae praecepta. ²

— — | — u u | — | — u u | — u u |

Maecenas atavis edite regibus. (Horatius)

Boëthius tamen hunc versum aliquantulum immutavit, indistincte ponens in primo et secundo loco spondeum aut dactylum pedem atque ultimum dactylum in spondeum convertens, ut conspici licebit in Metro II.

— u u | — u u | — | — u u | — —

¹ Hanc lepidam in quinque actus descriptam fabulam nobis a P. Antonio Erem. Viatore S. V. D. permissam, quaeque anno MCMXXXVI m. martio in Palaestra vulgari coepta est, nunc denum ad finem duximus. Consilium fuit editionem specialem ejusdem conficere, sed in praesentiarum id fieri nequit. *Actuarius*.

² Cfr. *Llobera*, Gram. Class. Latinitatis. Barcinone 1920. pag. 538 et seq.

CLARETIANA

Notanda in Beati Claret "Studiorum Ordine" ¹

- Curiosus.** Non pauca inuror curiositate plura de Beati CLARET pro Latinitate fovenda addiscendi conatibus; facere tamen non possum quin prius interrogem circa ipsa, quae nuper tradidisti, ni tibi molestum erit.
- Professor.** Dic faveas, ceteraque in aliud tempus retrahamus.
- Curiosus.** Tuam, in excerpando Studiorum laudato Ordine, mentem sentio mihi fuisse christianismum in classicos ethnicos introducendum fore tamquam lucem, quae tenebras, summorum etiam ingeniorum mentes obumbrantes, illuminet.
- Professor.** Equidem recte.
- Curiosus.** Sed neque communis neque hodierna dicenda haec videtur via.
- Professor.** Et tamen vera. Nihil sane Latinas adumbrabunt litteras fulgores christianae veritatis, neque earum minuet pulchritudinem casti luminis suprema pulchritudo.
- Curiosus.** Unum ergo pro christianis optatum valet.
- Professor.** Et pro omnibus, pro christianis vero maxime; pro ecclesiasticis autem viris, quid nisi necessarium dicendum erit?
- Curiosus.** Quid vero de Latinitate non aurea plurimorum scriptorum?
- Professor.** Superat linguae defectus immensa thesaurorum praestantia, quos pro temporum condicione in pauperum involucro servare tamen nobis non destitit veneranda antiquitas.
- Curiosus.** Paedagogiam autem evertemus, si, cum mentes imbuuntur, bonas cum malis formis introducamus.
- Professor.** Nec ego quae pessima, sed optima alumnis esse tradenda probō.
- Curiosus.** Libentissime modo patebunt aures, si jam quid audiri libeat de auctoribus christianis a Beato CLARET prae laudatis.
- Professor.** En aliqua, quae de eorum praestantia in Latinis litteris principes senserunt. De S. Leone Magno Cellier ait; «Stilus Leonis haud inelegans est, facile fluens et aures demulcens, in sermonibus aliquanto artificiosus, verborum apta et quasi rotunda constructio».
- De S. Hilario Arelatensi Forcellinius: «Ex familia illustri, philosophiae, arti oratoriae, litterisque mature deditus.» De Salviano item Forcellinius: «Stilo satis laudabili utitur et lingua satis pura».
- De S. Cypriano audi Hieronymum: «...instar fontis purissimi dulcis incedit». De S. Eucherio Isidorus habet: «Eucherius elegans sententiis et ornatus in verbis».
- De Juvenco, Hispano, iterum Forcellinius: »In dicendi ratione Vergilium sapit, nec ingenio caret in describendis rebus et facilitate».
- De Sedulio, idem: «Celeber vates christianus.... simplicitate, vivacitate classicorum vestigia secutus poetarum ejus temporis».

¹ The Young Claretian, april 1941; cfr. Pal. Lat. n. 67, pag. 57.

De Aratore Cardinali, ibidem: «... scripsit hexametro satis accurato et stilo carminis, pro illa aetate haud spernendo, duos libros de Actibus Apostolorum». De Aurelio Prudentio, Hispano, haec demum: «...Inter poetas saeculi IV cum ethnicos tum christianos locum obtinet primum. De stili elegancia et suavitate inter omnes constat».

Curiosus. Beatum Claret omne duco tullisse punctum in auctoribus vere clas-

sicis delegendis, qui et aptiores essent adolescentibus, neque pro Hispanis Hispanos auctores oblitum fuisse.

Professor. Sed et, mea sententia, magnum Ludovicum VIVES recte interpretatum censeo, cum hic diceret: «SUNT ET CRISTIANI POETAE, QUI MULTIS IN LOCIS POSSINT CUM QUOVIS VETERUM CERTARE, ELEGANTIA CARMINIS DICCO, NAM REBUS TANTO SUNT SUPERIORES QUANTUM BONAMALIS PRAESTANT, HUMANIS DIVINA».

REV. ALOISIUS SURRIBAS, C. M. F.

Walnut, Calif. in U. S. A., m. Octobri, 1941.

Per orbem

Sub occasum anni periodicos commentarios, eos potissimum qui sermonem, litteras, linguam, res latinas per orbem propugnant, colligere placuit et perlustrare, ut de praestantioribus pauca sub hac rubrica cum lectoribus humanissimis agerem.

A) *Commentarii ad sermonem latinum vulgandum.*

1. **Iuventus.** *Ephemeris in usum iuventutis studiosae. Moderatore Josepho Wagner,* (Budapest XI, Lágimányosi - utea 20).

Atque in primis de «IUVENTUTE» ephemeride hungarica sumptibus Societatis Magistrorum Catholicorum Mediarum Scholarum singulis mensibus edita. Hic annus est ei XXV, qua data occasione undique gratulationes accepit, inter quas ea memorabilis quam Dr. Bálint in Hungaria, cultus et publicae institutionis administrator callidis verbis tribuit: «Iuventus, ait, non solum ideo est magni habenda quod linguam classicam valoresque antiquitatis spirituales ac morales juventutem totius orbis terrarum quin-

que per lustra docebat simulque *pro motu neolatino* assidue impigreque pugnat, cet». Una cum gratulationibus undique terrarum acceptis, clme. Joseph Wagner «*Iuventutis*» moderator nosterque commilito, accipe — quaeso — hanc minimam sed nihilominus imam gratulationem quam nos ob vestrum laborem peramanter impertimus. Eam quanquam serotinam ne dedigneris.

Hujus tantae commemorationis occasione Dr. Wagner edidit nobisque dono misit alterum Bibliothecae Iuventutis volumen quod audit nomen: EMLÉKKÖNYV a *Iuventus 25 éves Jubileumára.* Budapest, 1941. pag. 92. Quam ob rem gratias quam maximas reddere sensusque amicitiae nostrae exprimere cogimur.

2. **Per lo studio e l'uso del latino.** *Bolletino Internazionale di studi, ricerche, informazione. Direttore: C. Gallassi Paluzzi. Redattore: Guido Rispoli.* (Roma, Istituto di Studi Romant: Piazza dei Cavalieri di Malta).

Quanto studio et amore Institutum Studiorum Romanorum contenderit ut

usus, non tantum doctrina linguae latinae, ubique gentium revivescat magisque ac magis vigeat nemo est lectorum PALAESTRAE LATINAE qui nesciat. Labores enim hujus Instituti saepe jam in commentario nostro vulgati, nonne sociorum admirationem rapuerunt? Jam vero, de sermone latino restaurando, id curat, id maxime agit, commentarius laudatus «*Per lo studio e l'uso del latino*». En maxime notanda in ultimo fasciculo ad actuariam nostram misso:

F. Pousa: La enseñanza del latín en la nueva España. — *C. Theander*: In Suecia quis et fuerit et hodiernis maxime temporibus sit linguae latinae usus. — *J. M. Rivas Sacconi*: Il latino nella letteratura e nella scuola Colombiana. — *Malcovati*: Voci discordi. — *G. del Ton*: Ut facile latine scribatur legendus est crebro Hieronymus. — *Jiménez Delgado*: Sollemnia Augustea Caesaraugustae habita. — *J. Wagner*: De certaminibus latinis Budapestinensibus.

3. **Alma Roma.** *Latinitatis praeconium singulis mensibus editum. Pretium subnotationis est pro Italia libell. 15; pro ceteris nationibus summa italicas lib. 30 exaequans; ante solvendum rectoque tramite mittendum sive ad Josephum Fornari doct. Romam, Via di S. Maria dell'Anima, 39 sive ad Typographiam Polyglottam Vaticanam.*

Hoc venerandum latinitatis praeconium quod annos jam XXVIII tam gnave statutis temporibus prodiit optime de latina lingua litterisque meretur. Actuosus et carissimo Fornario moderatori maximas debentur laudes, qui non tantum animo non defecit, sed potius ad propositum acriter intendit et in hodierno tanto rerum discrimine. Eja igitur, egregie commentariorum signifer, prosequamur in hoc nostro communi studio ac negotio latinamque linguam tuis saltem imponamus qui litterarum cultum et humanitatem sapiunt.

4. **Societas Latina.** *Periodicum societatis eodem nomine appellatae. Sedes administrationis Societatis Latinae: München 8, Maximilianum in Germania.*

«Societas latina» quae Monachii in Germania floret ab anno 1932 commentarium periodicum edit eodem nomine indictum. Ipsius scopus in operculis commentarii aperte patet, nempe: «ut enucleetur et explanetur universalis linguae quaestio explicandis omnibus quae ad hanc quaestionem pertinent rebus simulque demonstraretur speciminum varietate satis magna ob oculos posita, quam apta sit lingua Latina recentissimis quoque rebus describendis». *Societas Latina* prodit ter quaterve in anno. Index fasciculi Augusti currentis anni sic se habet:

Lurz: De voce Sport. — *Detroit*: Nova Chronogrammata. — *Klopper*: Lat. Inschr. aus d. Kloster Lorch. — *Lis*: Selecta Psalmorum interpretationes. — *Avenarius*: Schipperliana colloquia. — *Weissenbacher*: Ein schwabischer Schulmann. — *Görlich*: Ein lat. Labakgegnergedicht. — *Detroit*: Regimen Sanitatum Salernitanum. — Carmina. — Librorum Recensio. — Varia.

5. **Auxilium Latinum.** *The official magazine of the A. P. S. L. (= Association for promotion of Study of Latin). Editor: A. E. Warsley, A. M., Litt. D; Associate Editor: Antonius Givanovich. P. O. Station «S», (Box 54) Brooklyn, New-York.*

Hic commentariolus alternis mensibus editur sumptibus Societatis ad promovendum studium linguae latinae. Ultimi fasciculi in actuariam nostram nondum pervenerunt. Satis sit cujuslibet praeteritorum summarium proponere. Sit e. gr. fasc. m. febr. et mart. hujus anni 1941. In eo brevissimae scriptiones latinae continentur anglicis vocabulis ad calcem illustratae hac ratione.

FASTIGIA RERUM. — *Geyser*: In primis Foederatorum Americae Statuum Colonis quantus animorum corporumque vigor fuerit. — *Esser*: De Roosevelt; ter ad officium electo. — *Geybard*: Quomodo callida mulier pallida rufos deluserit. — *Geyser*: Historia docet. — *Bardzik*: Cornucopia. — *Lawler*: Felix Postumius. — *Pazmino*: Titurius terribilis. — *Geyser*: Ad volucrem aquaticam. — *Givanovich*: Duae fabulae. — *Fralerj*: Facetiae. — *Meador*: Pantheon. — *Kearns Lange*: Pila americana. — *Peters*: Crucigramma.

6. **Les Humanités.** *Classes de Lettres et Classes de Grammaire.* Paris, Libr. Hatier, 8 rue d'Assas VI - Bureau à Lyon 5, place d'Ainay.

Plures abhinc annos hi duo vulgatissimi in Gallia commentarii eduntur, qui, etsi disquisitiones varias de re grammatica videlicet, philosophica, paedagogica, mathematica capiunt, exercitia tum gallica, tum graeca, tum latina potissimum maxime prae se ferunt. Singulis mensibus prodeunt curriculo scholari perdurante.

7. **Gymnasium.** *Rivista didattico-letteraria bimensile per le scuole medie.* Direttore: Dott. G. Zandonella. Amministrazione: SEI, Corso Reg. Margherita, 176, Torino.

Gallicis commentariis superflus laudatis italicus hic commentarius par se praebet. Ab anno 1932 bis in mensem editur et in unoquoque fasciculo exercitia linguarum offert evolvenda et interpretanda, graecae maxime et latinae; sed etiam italicae, germanae, anglicae, hispanicae. Quaestiones praeterea, publica consilia, colloquia, varia scholaria quoque capit.

8. **Latina Fides.** *Princeps Americae Meridionalis scholaris de Latinitate Commentarius Presbyterorum Missionis opera et studio Tunquae in Columbia tertio quoque mense editus.*

De fasciculo primo ineunte anno edito certiores fecimus lectores humanissimos. Expectabamus sequentes fasciculas, sed frustra Cl. Alphonsus M. Navia hujus commentarii fautor et moderator inspirata morte occubuerat. Hoc enim — pro dolor! — adferebant litterae carissimi Patris C. Mesa. Claretiani Columbiani Roma degentis. Hoc et SEMINARIUM Tunquae Columbianum praeconium in extraordinario fasciculo mense Sept. an. 1941 edito. Scriptorem egregium, Columbiae decus, et casum lugent latinae litterae.

9. **Umia.** *Revue mensuelle de l'Union Médicale Franco-Ibero-Américaine.*

10. **Schola et vita.** *Rivista bimestrale internazionale de cultura; organo de*

«Accademia pro Interlingua», Milano, via Pagliano, 46.

11. **Lygia.** *Commentarii Societatis linguae latinae usui internationali adaptandae. Aedes moderatoris Varsoviae, ul. Traugutta, 3.*

12. **Palaestra.** *Impressum in Typographia Scientifica prodibat semel in mense Leopoli (Lwow-Lemberg) in Universitate, via Armeniorum, 8.*

13. **Nuntius Latinus.** *Ex prelo Societatis Argonautarum, Sti. Norbert High school, West De Pere, Wisconsin, U. S. A. Prodit decies in anno moderatore Jos. F. Linde.*

14. **Der Lateiner.** *Blätter für Freunde der alten Sprachen in neuer Zeit. Ferd. Dummlers Verlag. Berlin und Bonn.*

15. **Inter nos.** *Libellus editus a studentibus senioribus linguae latinae in schola Calvertana (Calvert High School) Tiffiniae, Ohio, U. S. A.*

16. **Flos campi.** *Commentariolus Collegiorum Missionariorum Filiin Immaculati Cordis Mariae Villae Rosariorum in Argentina republica alternis mensibus editus.*

Eidem praesertim dant operam Ludovicus Marcus, Henricus Servi, R. Palmes.

B) *Commentarii principes de re philologica et classica.*

1. **Emerita.** *Boletín de lingüística y filología Clásica del Consejo Superior de investigaciones científicas. Redactores: Galindo, Margariños, Pabón, Tovar, Vallejo. Administración: Patronato «Menéndez Pelayo», Duque de Medinaceli, 4. Madrid.*

Sumptibus Institutii Matritensis «Antonii Nebrixensis» hic linguarum et philologiae classicae commentarius iterum post Hispanicum fatum bis in anno edi coeptus est. En ultimi fasciculi summarium.

R. Menéndez Pidal: El sufijo «en»: su difusión en la onomástica hispánica. — E. Schwyzler: Zum Adjektivischen Adverb in Griechischen. — Vallejo: «Cum binis uestimentis» y «cum singulis uestimentis». — Canedo: Sobre las influencias dravidicas en las lenguas arias de la India. — D'Ors Pérez-Peix: Sub condicione. — Magariños: Más

sobre la oda I. 15. — *Rodríguez*. Antropología prudenciana, C. 3.186 y sigs. — *Crecente*: Tribuliana. — *Pariente*, Capitolium (estudio etimológico). — Miscelánea-Reseñas de libros-Crónica.

2. **Les Études Classiques**. J. Van Ooteghem moderatore. Namur (Belgique) 59, rue de Bruxelles.

Tempestive, ut mos semper ei fuerat, nunc etiam dum Belgium sub germana occupatione remanet, praestantissimus hic de re classica commentarius ad nos pervenit pulchritudine, amoenitate, doctrina dives ac pollens. Ad manus habeo integros hujus anni fasciculos, volumen 480 paginarum. Notatu dignae tabulae generales seu indices (pag. 430-480) materiam decem priorum annorum complectentes. Egregii scriptores hunc commentarium cohonestant, uti ex. gr.: *Debeauvais*, *Colmant*, *D'Herouville*, *De Ruyt*, *Faidier*, *Grégoire*, *Guillemin*, *Hamse*, *Laurand*, *Peeters*, *Planque*, *Remi*, *Sca-lais*, *Van Ooteghem*.

3. **Atenas**. Revista de orientación pedagógica. Madrid, Claudio Coello, 32.

Quamquam — ut sunt tempora difficilia — hujus ephemeridis editio nimium quam par est quandoque procrastinetur, tamen ex posterioribus numeris hic acceptis, natura ipsius et propositum facile dignosci possunt. Agit potissimum de re paedagógica atque hoc maxime intendit ut institutio Collegiorum nostrorum vetus et nova sit. Jam vero cum nec vetus esse possit nisi christiana sit et classica, nova vero nisi vere hispana et hodiernis disciplinis concurs, curat ut, simul cum re paedagógica, argumenta quoque christiana, classicæ, hispanae, scientificae informationis a viris humanioribus evolvantur.

4. **Convivium**. Revista bimensile di lettere, filosofia e storia. Direttore: Carlo Calcaterra. SEI. Torino.

Nihil in praesentiarum de hoc et sequentibus meritissimis commentariis; PALAESTRAE nostrae paginae tot laudes capere non possunt; praecipuos tantum

commentarios ad calcem connumerabo. Praeteritiones si quae fuerint, indulgege mihique gratiam habete. ¹

JOSEPHUS M.ª JIMÉNEZ, C. M. F.

1. *Ampurias*. Revista de arqueología, prehistoria y etnografía. Museo Arqueológico, Barcelona. Dir.: Dr. M. Almagro.

L'antiquité classique. Louvain, Ictas.

Archivum Latinitatis medii aevi (Bull. Du Cange) Paris, Champion.

Analecta Sacra Tarraconensia. Barcelona. Biblioteca Balmes, Durán y Bas, 11.

Atene e Roma. Bull. della Società italiana per la diffusione degli studi classici. Firenze, Le Monnier.

Aecum. Rassegna di scienze filologiche, linguistiche e storiche. Milano, Univ. Cattolica.

Die Antike. Zeitschrift für Kunst und Kultur der Altertumswissenschaft. Berlin, de Gruyter.

Arctos. Acta historica philologica philosophica Fennica. Helsinki, Vironkatu, 9.

Bulletin de l'Association G. Budé. Paris, Les Belles Lettres.

Bollettino di Filologia Classica. Torino, Chiantore.

Classical Journal. Cedar Rapids Iowa, The Torch Pr. U. S. A.

Gnomon. Kritische Zeitschrift für die gesamte klassische Altertumswissenschaft. Berlin, Weidmann.

Il Mondo Classico. Torino, Officina Grafica Elzeviriana.

Philologus; Zeitschrift für das klassische Altertum. Leipzig, Dieterich.

Philologicae Quartely. Iowa Univ. Pr.

Philologische Wochenschrift. Leipzig, Reiland.

Rivista Classica. (Orphaeus-Favonius). Bu carest, 28 boulevard Carol.

Rivista di Filologia e d'istruzione classica. Torino, Chiantore.

Revue de Philologie, d'histoire et de littérature anciennes, Paris, Klincksieck.

Roma. Rivista di studi e di vita romana, organo ufficiale dell' Istituto di Studi Romani. Piazza dei Cavalieri di Malta. Roma.

Bibliographia

García Hughes. *Diccionario Griego-Español.* Edit. Aldecoa (Barquillo, 9) Madrid. 1941.

Discipulum et amicum suavissimum, non multos ante dies, conquerentem audivi quod Lexicum Graecanicum nullibi reperiret. Hodie huic ceterisque graecarum litterarum cultoribus gratissimum nuntium mittere habemus. En demum, cl. Daniele García Hughes scriptore, Vocabularium exoptulatum et perquisitum prodit. Mole parvum, magnum et vere aureum rerum pondere. Auctor etenim in hoc parvo volumine, pleraque, quibus classici utuntur, vocabula, ad numerum 27 695 conglobavit.

Nostris extollere laudibus atque opus non est, cum scriptorem humanissimum a bonarum artium atque litterarum arbitris gratulatum iri non dubitemus.

Habent igitur, Graecae Linguae studiosi, praecipue adolescentiores, expertissimum ducem quem sequantur, eumque non versa veste et nomine prodeuntem sed propria ipsorum lingua dicentem, quidquid sua Graeci dixerunt.

Itaque pueros hortari hisque igniculos addere cupimus, ut dum graecorum scriptorum assidua versantur manu volumina, quo rectius obeant laborem, ejusmodi lexico, ut optimo, abutantur,

A. De Craecker - W. Sternon. — *Tableaux Synoptiques de Grammaire Latine.* Maison d'édition Ad. Wesmael-Charlier, Namur.

Quam plurimi artis Grammaticae scriptores, qua methodo docendi olim praecepta, velut gregatim, tradebantur, penitus rejecta, tantopere nunc perspicuitati student, ut minime librum conscribere, sed potius domum, per partes aptissime distributam, aedificare videantur. In his A. D. Craecker et W. Sternon adnumeramus, quorum *Tableaux Synoptiques de Grammaire Latine* nuper in Actuaria acceptus, multos ejusdem generis libros, tum rerum copia tum delectu praestare, non dubium est. Idque se, in promio, non, data occasione, moliri, sed consulto et magno studio prosequi fidentur. Quidquid ad utilitatem pertinet Linguam Latinam ediscentium, in opella optime situm inveniri potest.

Jiménez Delgado, C. M. F. — *Repetitorium o prácticas de latín.* Textos Palaestra. 1941, pág. 264 de 13 x 23 con profusión de ilustraciones.

José Mir Tristany, C. M. F. — *Ciceronis Epistulae Selectae.* Textos Palaestra, 1941. pág. 58.

José Jiménez, C. M. F. — *Ciceronis pro Archia poeta oratio.* Textos Palaestra. 1941, pág. 52.

Quod diu optaverant tandem praestare possunt Moderatores Palaestrae Latinae qui utique neutiquam omni se officio satisfacisse putabant, si opportuniora ad institutionem candidatorum in sermone latino non pararent opera.

REPETITORIUM quod nomen audit, *Breviarum Candidatorum* appellaverim in quo regulas frequentissimis exemplis explicatas quin et imagunculis perspicuis elatas passim offendes.

Tribus partibus constat haec aurea opella: prima continet quaesita omnium quae a publico programme requiri possunt ex alumnis priorum Latinitatis annorum; vocabula, verborum paradigmata aliaque sexcenta quibus in exercitoria parte candidati latini indigebunt. Pars altera pressius praxim spectat et gymnasium audit, ubi exercitia plurima pro unoquoque morphologiae tractatu proponuntur simul et pro syntaxeos praecipuis regulis, una cum variis scriptionibus, sententiis, aenigmatibus ceterisque curiosis et jocosis. Demum in parte tertia indices et vocabulorum ordines utilissimum faciunt REPETITORIUM mira et jucunda varietate editum.

Ceterum «*Pro Archia poeta oratio, Ciceronis Epistulae Selectae*» breviores quidem at utilissimi sunt in textum commentarii, quibus qui usi fuerint se maxime in sermone latino profecisse sentient.

Fratribus gratulamur eosque altiora petituros speramus.

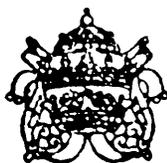
A. M. HERRERA, C. M. F.

VINOS DE MISA

J. DE MULLER, S. A.

TARRAGONA

Casa Fundada en 1851

Medalla de Oro en la
Exposición Vaticana de 1888 (S. S. León XIII)
Proveedores de Sus Santidades
Pío X, Benedicto XV, Pío XI y Pío XII

Garantía de absoluta pureza

EXQUISITA CALIDAD

Certificados del Exmo. Sr. Arzobispo de
Tarragona y de muchos otros Ilmos. Prelados

Cum emetis, PALAESTRAM LATINAM nuntiantibus referetis

www.culturaclasica.com

SANATORIUM

Nostin' novos medicationis naturalis productus?

Formulae sunt Rdi. Dris. J. García Roca

Veneunt in pharmacopolis et specificorum sedibus

Hijo de Quintín Ruíz de Gauna

Velas Litúrgicas para el Culto

Economía increíble usando mis velas especiales con el
CAPITEL GAUNA patentado.

LAMPARA DE CERA «GAUNA» para alumbrado del Tabernáculo,
de cuatro días de duración.

¡LIMPIEZA ABSOLUTA!

¡TRANQUILIDAD COMPLETA!

VITORIA (Alava)

RELOJES, PIPAS Y PORTAMINAS
REPARACION DE PLUMAS
ESTILOGRAFICAS
ESPECIALIDAD
EN PLUMAS DE MARCA

Casa de la ESTILOGRAFICA

SELLOS de GOMA y GRABADOS

VENTAS
MAYOR Y
DETALL

Fontanella, 19 - Teléfono, 12133
BARCELONA

LENCERIA

CASA ESMARATS

M. ESMARATS

Casa fundada en 1867

FABRICA DE TEJIDOS DE
LINO Y ALGODON EN
SAN GINÉS DE VILASAR

Fontanella, 21, (antes Corribia 8-10-12)
Teléfono, 14386 - BARCELONA

Ventas al
Mayor y Detail

ESCULTURA RELIGIOSA

ROSENDO OLIVELLA

BOTERS, 19-21 (continuación Puertaferri) Tel. 23973-BARCELONA

Imágenes en madera tallada y pasta madera. — Santas Cenas. — Crucifijos.
Altars. — Oratorios. — Capillas. — Atriles. — Sacras. — Reclinatorios.
Peanas y toda clase de trabajos concernientes al ramo de la Escultura.

URNAS PARA LA VISITA MENSUAL DOMICILIARIA

Sanatorium Depurativum, contra arthritismum.
Contra affectiones gastricas, Sanatorium Erupticum.

Sanatorium Purgans, contra restrictionem ejusque causas.
Contra phthisim in omnibus morbi periodis, Sanatorium Regenerativum.

Sanatorium Pilulae Ferrugineae,
cantra anaemiam, clorosim et organicas feminarum perturbationes

www.culturaclasica.com

Homeri Odyssea

A

Invocación poética. — Concilio de los dioses y embajada de Atenea. — Festín en Itaca en torno de Penelopea mujer de Odiseo. — Coloquio de Atenea y Telímaco. — Reproche de éste contra los pretendientes de su madre. — Fin del festín.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν,
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω·
πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων. 5
ἄλλ' οὐδ' ὧς ἐτάρους ἐρούσατο ἰέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ἵπερίονος Ἥελίοιο
ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
τῶν ἀμόθεν γε, θεᾶ θύγατερ Διός, εἰπέ καὶ ἡμῖν. 10
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν πόλεμόν τε πεφηνγύτες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ' οἶον νόστον κερημένον ἠδὲ γυναικῶς
νύμφη πότνι' ἔρυνε Καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι. 15
ἄλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῶ οἳ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην, σὺδ' ἐνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων
καὶ μετὰ οἴσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλείαρον ἅπαντες

HOМЕРИ ОДЫССЕА. I.

ἰόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαιεν
ἀντιθέω Ὀδυσῆι πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι. 20

ἄλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαΐαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἳ μὲν δυσομένου Ἵπερίονος οἳ δ' ἀνιόντος,
ἀντιδῶν ταύρων τε καὶ ἀρνεῖων ἑκατόμβης. 25

ἔνθ' ὃ γ' ἐτέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἳ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἄθροοι ἦσαν.
τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο ἴγάρ κατὰ θυμόν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τόν ῥ' Ἀγαμέμνονιδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης· 30

τοῦ ὃ γ' ἐπιμνησθεὶς ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα·
„ὦ πόποι, οἶον δὴ νῦ θεοῦς βροτοὶ αἰτιῶνται·
ἔξ ἡμῶν γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι, οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν, 35

ὡς καὶ νῦν Αἰγίσθος ὑπὲρ μόρον Ἀτρεΐδαο
γῆμ' ἄλοχον μνηστήν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἳ εἶπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες εὐσκοπον ἀργειφόντην,
μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάσθαι ἄκοιτιν·
ἔκ γὰρ Ὀρέσταῶ τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο, 40

ὄσ ἐφαθ' Ἑρμείας, ἄλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισεν.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεᾶ, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὑπάτε κρείονταν, 45

καὶ λίην κείνός γε εἰκότι κείται ὄλεθρον,
ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέξοι·
ἀλλὰ μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαιφροني δαίεται ἦτορ,
δυσμόρον, ὃς δὴ δητὰ φίλων ἀπο πῆματα πάσχει
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλὸς ἔστι θαλάσσης. 50

νῆσος δειδρῆεσσα, θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει,
 Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅς τε θαλάσσης
 πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
 μακράς, αἶ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.
 τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερούκει, 55
 αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν
 θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἴεμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
 ἧς γαίης θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοὶ περ
 ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε, οὐ' νύ τ' Ὀδυσσεὺς 60
 Ἄργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερά ῥέξων
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο, Ζεῦ;
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
 πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσσεύς ἐγὼ θεῖοιο λαθοίμην, 65
 ὅς περὶ μὲν νόον ἔστι βροτῶν, περὶ δ' ἱερά θεοῖσιν
 ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
 ἀλλὰ Ποσειδάων γαίηοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
 Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
 ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἔστι μέγιστον 70
 πᾶσιν Κυκλώπεσσι· ὅσωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
 Φόρκυνος θυγάτηρ ἄλως ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγείσα.
 ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 οὐ τι κατακτείνει, πλάξει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης. 75
 ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἷδε περιφραζώμεθα πάντες
 νόστον, ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ μεθήσει
 ὅν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἐντία πάντων
 ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.“
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 80
 „ᾧ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὑπάτε κρειόντων,

εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
 Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργειφόντην 85
 νῆσον ἐς Ὀγγυλίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
 νύμφη ἐνπλοκάμῳ εἴπη νημερτέα βουλήν,
 νόστον Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται·
 αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἷὸν
 μᾶλλον ἐποτρύνω καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ θεῖω,
 εἰς ἀγορῆν καλέσαντα κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς 90
 πᾶσι μνηστῆρεςσιν ἀπειπέμεν, οἳ τέ οἱ αἰεὶ
 μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βούς.
 πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόοντα
 νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἦν που ἀκούσῃ,
 ἥδ' ἵνα μὴν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐχησιν.“ 95
 ὣς εἰποῦσ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
 [ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὑγρὴν
 ἥδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο·
 εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεί' χαλκῷ,
 βριθὺ μέγα στιβαρόν, τῷ δάμνησι στίχασανδρῶν 100
 ἠρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.]
 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιοῖο καρῆνων ἀΐξασα,
 στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις Ὀδυσσεύς
 οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου, παλάμη δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
 εἶδομένη ξείνῳ, Ταφίων ἠγήτορι Μέντη. 105
 εὖρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἳ μὲν ἔπειτα
 πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερον
 ἦμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοῖ·
 κήρυκὲς δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες
 οἳ μὲν οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ, 110
 οἳ δ' αὐτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
 νίξον καὶ πρότιθεν· τοὶ δὲ κρέα πολλὰ दाτεῦντο.